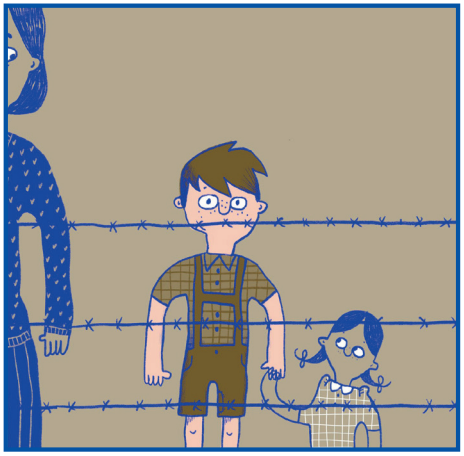
Årsplan 2024-2025

Indskoling Mellemtrin Udskoling

kristendomskundskab
dansk - historie - musik
billedkundskab

Skole-Kirke-Samarbejdet i Aarhus Kommune

Denne årsplan indeholder tilbud til hele skoleåret 2024-2025

Formålet med SKS er at medvirke til oplysning og viden om menneskets grundvilkår samt at skabe dialog om religionernes fællestræk og betydning for menneskers liv i dag, også i et historisk perspektiv.

SKS er et samarbejde mellem skole og kirke, der udarbejder og afholder projekter i overensstemmelse med gældende lov om folkeskolen. Med andre ord: alle projekter er udarbejdet ud fra Fælles Mål og faghæftet for de involverede fag.

INSPIRATIONSEFTERMIDDAG OG ÅRSMØDE 3. OKTOBER 2024

kl. 15.00 -15.30 Udlevering af materialer og kort introduktion til projekterne; *Trylleblik, Helmut på flugt* og *Når du har sagt A...*
kl. 15.45-17.00 Velkomst og oplæg ved John V. Jensen, museumsinspektør på Vardemuseerne og forfatter til bøger og artikler om bl.a. om de tyske flygtninge i Danmark fra 1945-49.
kl. 17.00-19.30 Årsmøde med valg til bestyrelsen

Mere information på næste side.

Det er vigtigt, at I får skrevet det i skolens kalender, når I deltager i vores projekter. Dermed er alle orienteret om, at I bruger tid og ressourcer på et ud-af-huset besøg

Der gives tilsagn/afslag ved de fleste projekter i uge 33.

Henriette Kunstmann Klausen
Lærer
tlf. 31 95 11 70

Mette Maria Kristensen
Teolog
tlf. 24 46 48 82

Mette Wallin
Sekretær (man.-ons. kl. 8.30-13.30)
tlf. 23 20 30 01

Skole-Kirke-Samarbejdet
i Aarhus Kommune
Kannikegade 12,2
8000 Aarhus C
SKSAAR@KM.DK

www.skole-kirke-aarhus.dk

Illustrationer på forsiden: © Iga Kosicka, 2021, © Line Jensen, 2022 og privatfoto

Røde tråde i årsplanen

Flugt

Der har altid været mennesker på flugt og i Bibelen er det beskrevet i talrige fortællinger. Kain drives på flugt efter at have slået Abel ihjel, Jacob flygter fra Esau, efter at han har snydt sig til faderens velsignelse, og disciplene flygter, da Jesus bliver taget til fange i Getsemena Have. Desværre findes flugt ikke kun i gamle fortællinger. For mange mennesker er flugt dagligdag og et uomtvisteligt vilkår. Men hvad får et menneske til at bryde op fra hjemmet, lægge alt bag sig og begive sig alene ud på en rejse fyldt med farer for at komme til et fremmed land, uden venner og familie, hvor sproget er ukendt, ensomheden overvældende og fremtiden uvis? Tre nyere billedbøger, som omhandler flugt, anvendes i sammenhæng med udvalgte bibelske tekster med samme tema. De tre bøger har i deres visuelle udtryksform og format vidt forskellige måder at behandle flugt på, men sigter alle mod at give en læseoplevelse om, hvordan håb og fantasi kan være en drivkraft i umenneskelige situationer.

Etik og teknologiforståelse

En forsøgsperiode med teknologiforståelse i skolens undervisning er afsluttet. Konklusionen på forsøget er, at elever i grundskolen skal beskæftige sig med teknologiforståelse. I formålsformuleringerne i faget står implicit, at det etiske perspektiv skal medtænkes i elevernes arbejde med teknologi. Som det eneste fag i folkeskolens fagpakke har kristendomskundskab et særskilt kompetenceområde, der handler om etik (Livsfilosofi og etik). Derfor kobles i denne årsplan teknologiforståelsesfaget tværfagligt til kristendomskundskabs for at skabe en forståelse af og viden om etikkens og teknologiens gensidige forhold. Derudover får eleverne mulighed for at forholde sig konstruktivt og kritisk til teknologi.

Tag med John V. Jensen, museumsinspektør ved Vardemuseerne, ind bag pigtråden og mød ulykke, lidelse og små glimt af håb.
Over 200.000 tyske flygtninge kom til Danmark i krigens sidste måneder – på flugt fra Den Røde Hær. I Danmark måtte de leve på danske værters nåde. Her drømte tyskerne igen om livet, men Danmark var netop blevet befriet fra en hadet besættelsesmagt. Derfor var flygtningene ikke populære, og de stødte på modstand fra både danskere og myndigheder. De lagde deres skæbner frem i breve og dagbøger, der fortæller en evigt aktuel historie i en global verden med store strømme af flygtninge.

PROJEKTOVERSIGT INDSKOLING

Trylleblik - billedbog om flugt *	1.-3. klasse	side	9
Kamel, kanel og andre krydderier*	1.-3. klasse	side	11
Why we wear	1.-3. klasse	side	13
Lydspor - leg med lyd i bibelske fortællinger (Kirkebesøg)	1.-3. klasse	side	14
Den gode bibelhistorie - en fortælleoplevelse i Vor Frue Kirke	3. klasse	side	17
Påsken i billeder *	2.-3. klasse	side	18

* et lærerkursus er tilknyttet projektet.

I kan tilmelde jer selv til projekter eller kurser, men **ikke** jeres kolleger.

Vi har brug for kontaktoplysninger på alle tilmeldte lærere, så vi kan komme i kontakt med jer, hvis der er praktiske ting, eller der opstår ændringer, som har betydning for jer og jeres klasses arbejde med projekterne.

Projekternes materialer bliver primært udleveret på de tilhørende lærerkurser. Vi håber, at I vil prioritere deltagelse i lærerkurser.

Resterende materialer sendes ud via CFU

Tilmelding sker på www.skole-kirke-aarhus.dk

PROJEKTOVERSIGT MELLEMTRIN

Den gode bibelhistorie - en fortælleoplevelse i Vor Frue Kirke	4. klasse	side 17
Man kan da ikke gå på vandet?! (Kirkebesøg)	5.-6. klasse	side 21
Helmut på flugt - billedbog om flugt *	4.-6. klasse	side 22
Re:formation - teser, tro og tvivl (revideret 2024) * (Kirkebesøg)	5.-6. klasse	side 25
Påsken basic	4.-5. klasse	side 29
Den etiske kode - om teknologiforståelse og etik *	4.-5. klasse	side 31
Jesus og juleevangelierne*	4.-6.klasse	side 33

* et lærerkursus er tilknyttet projektet.

I kan tilmelde jer selv til projekter eller kurser, men **ikke** jeres kolleger.

Vi har brug for kontaktoplysninger på alle tilmeldte lærere, så vi kan komme i kontakt med jer, hvis der er praktiske ting, eller der opstår ændringer, som har betydning for jer og jeres klasses arbejde med projekterne.

Projekternes materialer bliver primært udleveret på de tilhørende lærerkurser. Vi håber, at I vil prioritere deltagelse i lærerkurser.

Resterende materialer sendes ud via CFU

Tilmelding sker på www.skole-kirke-aarhus.dk

PROJEKTOVERSIGT UDSKOLING

Indtryk, aftryk og udtryk - forbindelser mellem mennesker og natur *	7.-9. klasse	side 37
Når man har sagt A - et projekt om flugt og mure *	7.- 9. klasse	side 39
Er du rigtig klog? om etik og kunstig intelligens *	8.- 9. klasse	side 40
Luk dog døren... (Kirkebesøg)	7.- 9. klasse	side 43
Juleevangelier og julesalmer*	7.-9. klasse	side 45

* et lærerkursus er tilknyttet projektet.

I kan tilmelde jer selv til projekter eller kurser, men **ikke** jeres kolleger.

Vi har brug for kontaktoplysninger på alle tilmeldte lærere, så vi kan komme i kontakt med jer, hvis der er praktiske ting, eller der opstår ændringer, som har betydning for jer og jeres klasses arbejde med projekterne.

Projekternes materialer bliver primært udleveret på de tilhørende lærerkurser. Vi håber, at I vil prioritere deltagelse i lærerkurser.

Resterende materialer sendes ud via CFU

Tilmelding sker på www.skole-kirke-aarhus.dk

Indskoling

Forslag til årsplan
findes på vores hjemmeside.

3. oktober
holder vi en
inspirationseftermid-
dag med oplæg v. John
V. Jensen, museumsin-
spektør på Vardemu-
seerne
Se side 2-3

Illustrator: Ane Bjørn

Trylleblik

Trylleblik er en billedbog om en pige på flugt med sin familie. Familiens flugt er fuld af farer, men pigens bedstemor har lært hende at bruge et trylleblik, som hjælper pigen til at bruge sin fantasi i vanskelige situationer.

I arbejdet med bogen skal eleverne eksempelvis ændre bogens handling gennem den danskfaglige øvelse *Flip-Flap*. Hermed får eleverne mulighed for at digte med og lave ændringer i noget fra billedbogen, som de undrer sig over.

Gennem to bibelske fortællinger om flugt, får eleverne indsigt i, at risikoen for at skulle flugt er og altid har været et vilkår for mennesker. De bibelske fortællinger, som eleverne skal arbejde med, er *israelitternes flugt fra Egypten* i Det Gamle Testamente og *Josef og Marias flugt med Jesusbarnet til Egypten* i Det Nye Testamente.

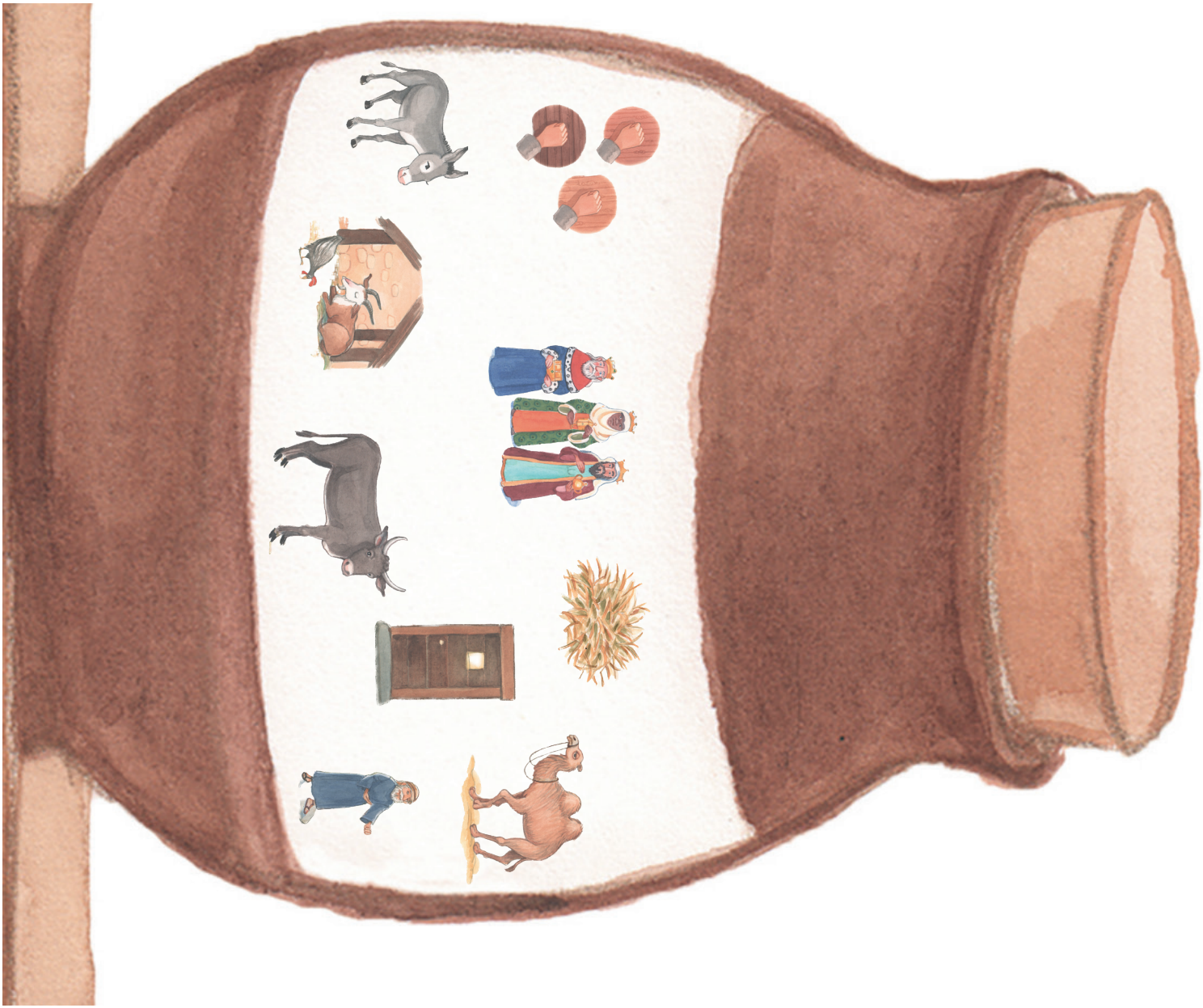
Projektet afsluttes med et kreativt produkt, hvor eleverne skal lave et hjem til familierne fra fortællingerne, som de har arbejdet med.

Årsmøde med oplæg om flugt
Se side 2-3

Projektets materialer
Undervisningsvejl.
Et eksemplar af *Trylleblik* til alle tilmeldte skoler
Materialer til kreativt produkt

Lærerkursus
den 26. september
kl. 14.00-16.00
i Skt. Lukas kirke,
Skt. Lucas Kirkeplads 1
med oplæg v.
Ayoe Quist Henkel,
Lektor, Ph.d.
Se side 20

MÅLGRUPPE	1.-3.klasse.
FAG	Kristendomskundskab og dansk.
LEKTIONER	ca. 4-6 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	oktober 2024-juni 2025.

Illustrator: Birgitte Ahlmann

Kamel, kanel og andre krydderier

Fortællingen om Jesus' fødsel er én af kristendommens mest kendte og indgår som en del af en kristendomskundskabsfaglig kanon. Derudover er julefortællingen også en del af dansk kultur. Selvom mange kender til stjernen over stalden, Maria, Josef, de hellige tre konger, hyrderne, oksen og æslet, så er det de færreste, der ved, at fortællingen er blevet krydret. For eksempel står det ikke i juleevangelierne, at Maria rider på et æsel, at de banker på flere steder, at stalden er fuld af dyr, eller at der kommer tre hellige konger m.m. Bibelens læsere har gennem tiden udfyldt tomme pladser i fortællingerne, meddigtet og tilføjet krydderi i form af forskelligt indhold fx personer, dyr og genstande.

Eleverne skal arbejde undersøgende med en sammenskrivning af Bibelens to fortællinger om Jesus' fødsel, samt hvilke krydderier fortællingen over tid er blevet tilføjet. Gennem billedkort og øvelser erfarer eleverne trin-for-trin, hvad der hører med til den oprindelige fortælling, og hvad der senere er kommet til. Derudover skal eleverne på jagt i en julesalme for at finde spor fra Bibelens fortælling og undersøge, hvilke krydderier forfatteren har tilsat salmen.

Projektet afsluttes med et stjerneløb, hvor eleverne skal finde nogle ord, der er faldet ud af en julesalme. Endeligt skal eleverne også selv krydre et vers til en julesalme.

Projektets materialer:
2 sæt á 30 billedkort (A5)
1 plakat og klistermærker
Undervisningsvejledning
Materialer til stjerneløb (til låns)

Projektets materiale udleveres på kurset den 14. nov kl. 14-16, hvor professor Kasper Bro Larsen holder oplæg om *Juleevangelier og fanfaktion.*
Se side 20

MÅLGRUPPE	1.-3.klasse.
FAG	Kristendomskundskab og dansk.
LEKTIONER	6-8 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	November-december 2024. Materialekasse til stjerneløb bookes hos SKS.

Why we wear

"Hello, my name is Yusuf. I am 7 years old. I wear a Kippah. I like to play football."

Sådan begynder én af de fem små fagbøger, hvor forskellige børn, der hver bærer sin religions karakteristiske (hoved)beklædning, præsenterer sig selv.

I projektet møder eleverne børn fra en jødisk, kristen, muslimsk, buddhistisk og sikh baggrund og stifter bekendtskab med religionerne gennem netop beklædningsgenstande, symboler og hellige steder.

Undervisningen tager udgangspunkt i en fælles læsning af en "big book". Alle tekster er på engelsk. Læsningen følges op af sange, værksteder, arbejdsspørgsmål og skriveøvelser, der alle har til hensigt at bidrage til elevernes forståelse for kulturelle og religiøse udtryk, som grundlag for respekt for alle mennesker i et moderne samfund.

Forløbet kan afsluttes med en assembly/morgensang, hvor klassen præsenterer de fem religioner for deres forældre eller kammerater.

MÅLGRUPPE	1.-3. klasse.
FAG	Kristendomskundskab og engelsk.
LEKTIONER	ca. 5-7 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Hele skoleåret.

SKS har 12 klassesæt, som kan lånes i 6-8 uger. Klassesættet leveres via CFU.
Efter brug afleverer læreren klassesættet på SKS's kontor i Kannikegade 12, 8000 Aarhus C.

Illustrator: © Iga Kosicka, 2021

Lydspor
- leg med lyd i bibelske fortællinger

I dette projekt skal eleverne udforske, hvordan orgelmusik kan udtrykke følelser og stemninger på en anden måde end det talte sprog.

I stort set alle danske kirker findes et orgel. Med sine mange forskellige stemmer og klange kan orglet imitere mange forskellige instrumenter, og dermed spille som et helt orkester. Orglet spiller både til barnedåb, bryllup og begravelse. På den måde udgør orglet lydsporet til ritualer og fortællinger, der tematiserer menneskelige grundstemninger som glæde, sorg, tomhed og fylde. Dette lærer eleverne om på et besøg i den lokale kirke.

Som indledning til forløber ser eleverne animationsfilmen ***Lydbølgen***. Med denne film som afsæt skal eleverne arbejde med musikkens og lydenes sprog gennem leg og eksperimenter. Denne leg med lyd foregår særligt på en online lydplatform ***Lydmaskinen,*** hvor eleverne online sampler deres egen musikfortælling af effektlyde, reallyde og stumper af orgelmusik. Som afslutning lyttes der om-hyggeligt til de lydspor, som eleverne har skabt.

I projektet skal eleverne arbejde med fem bibelfortællinger: *Noas ark, Jonas i hvalfisken, Moses i sivkurven, Marias historie* og *Den lamme i Kapernaum*, som alle beskæftiger sig med grundlæggende tilværelsesspørgsmål.

MÅLGRUPPE	1.-3.klasse.
FAG	Kristendomskundskab og musik.
LEKTIONER	8 lektioner.
STED + TID	På skolen. Evt. et besøg i den lokale kirke (45-60 min).
TILMELDINGSFRIST	13. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE:	Hele året.

Illustrator: Jeanette Nørgård, 2015

Foto: FolkekirkeInfo

Den gode bibelhistorie

- En fortælleoplevelse i Aarhus' ældste kirke

Hvis man lytter godt efter, når man træder ind i Vor Frue Kirke, er det næsten som om, man kan høre munkene synge, ligesom de gjorde, da de for længe siden holdt gudstjenester i kirken. For hvert trin man går ned ad trappen til Kryptkirken, går I 100 år tilbage i tiden. Helt tilbage til dengang, kirken blev bygget omkring år 1060.

Efter at øjnene har vænnet sig til mørket, og elevene har hørt lidt om Kryptkirkens historie, får klasseb fortalt en bibelhistorie. Hvilken fortælling eleverne kommer til at høre afhænger af fortælleren, som tager imod klassen. De gamle mure og de levende lys danner rammen for et fortællerum, hvor der er god tid og ro til at fordybe sig i bibelhistorien.

Når fortællingen er slut, kommer en munk og fortæller om munkelivet i det gamle kloster. Det sker gennem en kort omvisning i Vor Frue Kirke, klostergården og spisesalen, som tidligere dannede rammer for munkeordenen *Sortebrødrene*. Omvisningen slutter i munkenes spisesal, hvor munkene indtog deres fælles måltider for flere hundrede år siden.

MÅLGRUPPE	3.-4. klasse
FAG	Kristendomskundskab og historie
LEKTIONER	cirka 70 minutter
PROJEKTPERIODE OG STED	Uge 3, 4 eller 5 2025 i Vor Frue Kirke, Vestergade 21, 8000 Aarhus C
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.

Det er desværre ikke muligt at spise madpakker i forbindelse med besøget

Påsken i billeder

Påsken i billeder er et kunstprojekt med udgangspunkt i den bibelske fortælling om påsken. Projektet er et samarbejde mellem Aarhus Billed- og Medieskole og Skole-Kirke-Samarbejdet.

Ved deltagelse i projektet får læreren et undervisningsoplæg om påsken, som kan bruges som forberedelse til forløbet med de kunstriske udtryk på Billed-og Medieskolen. I forløbet kommer eleverne til at arbejde med påskens forskellige dage, tematikker og stemninger.

Alle tilmeldte lærere vil modtage et ide-oplæg til at arbejde med påskens dage.
Udvalgte klasser kommer på workshop i Aarhus Billed- og Medieskoles atelier, hvor en underviser vil hjælpe eleverne med at udtrykke påskens fortælling og temaer kunstnerisk.

For de klasser, som har deltaget i workshops, afholdes der en festlig fernisering i Domkirken mandag d. 7. april 2025 kl. 9.30.

For de lærere, som har fået plads på workshop afholdes et informationsmøde 6. januar 2025 kl. 14.30-16.00 på Aarhus Billed- og Medieskole på Brobjergskolen. På mødet vil der være en introduktion til projektet og en præsentation af de forskellige udtryksformer.
Det videre forløb aftales.

MÅLGRUPPE	2.-3. klasse.
FAG	Kristendomskundskab og billedkunst.
LEKTIONER	8-10 (forløb med kreativ workshop) 2-3 lektioner (mini-forløb uden workshop).
STED	Det kreative arbejde foregår på Aarhus Billed- og Medieskole i ugerne 3-10.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Uge 3-12.

Foto: Værk af elev fra 3a på Skåde Skole, Påsken i billeder 2023

LÆRERKURSER

Re:formation - 27. august kl. 14.30-15.30

Kurset giver indblik i og et overblik over de fem faser i undervisningsforløbet, som alle behandler forskellige vinkler på reformationen. Der holdes et kort oplæg om, hvordan reformationen foregik, og hvilken betydning reformationen har haft for kirke, kultur og samfund i Danmark. På kurset gives der bud på, hvordan klassen kan forberede sig på kirkebesøget. Kurset afholdes i Møllevang Kirkes sognegård, Møllevangs Allé 49, 8210 Aarhus.

Indtryk, aftryk og udtryk - 4. september kl. 14.00-16.00

Lærerkursus om brug af blåtryk i undervisningsforløbet. Lærerkurset afholdes i samarbejde med Aarhus Billed- og Medieskole, som står for den kreative del af kurset. Kurset finder sted på Aarhus Billed- og Medieskole, Valdemarsgade 1E, 1F, 8000 Aarhus.

Verdensvendt billedlitteratur - 26. september kl. 14.00-16.00

Oplæg ved Ayoe Quist Henkel, Ph.d og Lektor i dansk med særligt fokus på børnelitteratur og litteraturdidaktik. I oplægget vil Ayoe komme med konkrete forslag og litteraturdidaktiske greb til, hvordan man kan undervise i billedlitteratur på en sansende og skabende måde. Kurset er åben for alle lærere og henvender sig i særlig grad til lærere, der er tilmeldt *Trylleblik, Helmut på flugt* og *Når du har sagt A...*

Flugt - 3. oktober kl. 15.00-17.00 (årsmøde kl. 17.00-19.00)

Tag med John V. Jensen, museumsinspektør ved Vardemuseerne, ind bag pigtråden og mød ulykke, lidelse og små glimt af håb. Se mere side 2-3.

Juleevangelierne og fanfiktion - 14. november kl. 14.30-16.00

Oplæg ved Kasper Bro Larsen, professor i nytestementlig teologi på Aarhus Universitet. Han vil fortælle om juleevangelierne i Det Nye Testamente, i apokryfernes fanfiktion, og om julekrybbens tilblivelse. Han skriver: *Julens fortælling er et årtusindgammelt wiki-dokument med mange forfattere. Hver ny generation logger sig på og skriver videre på den uendelige historie.*Kurset er åben for alle lærere og henvender sig i særlig grad til lærere, der er tilmeldt *Kamel, kanel og andre krydderier, Jesus og juleevangelierne* og *Juleevangelier og julesalmer.*

Husk tilmelding på hjemmesiden

Mellemtrin

Forslag til årsplan
findes på vores hjemmeside.

3. oktober
holder vi en
inspirationseftermid-
dag med oplæg v. John
V. Jensen, museumsin-
spektør på Vardemu-
seerne
Se side 2-3

Helmut på flugt

I Bibelen findes talrige fortællinger om flugt, og for mange mennesker i dag er flugt desværre stadigvæk et uomtvisteligt vilkår. Men hvad får et menneske til at bryde op fra hjemmet, lægge alt bag sig og begive sig alene ud på en rejse fyldt med farer for at komme til et fremmed land, uden venner og familie, hvor sproget er ukendt, ensomheden overvældende og fremtiden uvis?

Billedbogen *Helmut på flugt* tager udgangspunkt i flugt fra et barns perspektiv. Drengen Helmut var en af de 250.000 tyske flygtninge, der kom til Danmark i slutningen af Anden Verdenskrig. Sammen med sin mor og lillesøster flygtede Helmut fra Den røde hær og et krigshærget Tyskland. Den lille familie kom til Danmark, hvor de kom til at bo Oksbøllejren.

Projektet indledes med en introduktion til, hvordan det er at være flygtning. Endvidere får eleverne viden om en del af historien, som ikke så kendt i fortællingen om tiden i Danmark efter Anden Verdenskrig.

I arbejdet med bogen kommer eleverne omkring et historisk perspektiv, en bibelsk tekst, og afslutningsvis kan eleverne komme på en lydvandring på Vestre Kirkegård, hvor der stadig er tyske flygtningegrave. Lydvandringen giver eleverne mulighed for at få indsigt i og perspektiv på, hvad det vil sige at være på flugt, og hvordan flygtningene blev taget imod i Danmark og hvordan livet i Oksbøllejren var.

Lærerkursus
den 26. september
kl. 14.00-16.00
i Skt. Lukas kirke,
Skt. Lucas Kirkeplads 1
med oplæg v.
Ayoe Quist Henkel,
Lektor, Ph.d.
Se side 20

MÅLGRUPPE	4.-6. klasse.
FAG	Kristendomskundskab, dansk og historie.
LEKTIONER	6-8 lektioner.
STED	På skolen og en lydvandring på Vestre Kirkegård.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Januar-juni 2025.

Illustrator: © Line Jensen / Forlaget Grønningen 1, 2022

Illustrator:TinyFilm 2017

Re:formation
- teser,tro og tvivl

Projektet er revideret i 2024

Re:formation – teser, tro og tvivl er et undervisningsprojekt om reformationen til 5. og 6. klassetrin. Projektet blev udarbejdet i anledningen af reformationsjubilæet i 2017, som var 500-året for Martin Luthers opslag af de berømte 95 teser. Teserne satte reformationen i gang.

Undervisningsoplægget er tilrettelagt i fem faser – fem faglige temaer, der introducerer både reformationens forudsætninger, indhold og konsekvenser. Disse er: *Verden i 1500-tallet, Martin Luther og Bibelen, Bogtrykkerkunsten, Reformationen i Danmark* og *Fællessang*.

Lærere, der tilmelder deres klasser, modtager:
1. En lærervejledning med undervisningsoplæg med faglig og pædagogisk vejledning
2. Re:minder – en bog til eleverne med opgaver og fakta om reformationen
3. Adgang til hjemmeside med projektmateriale bl.a.:
   - Fem tegnefilm om projektets fem temaer
   - Rap af Per Vers om fællessangs betydning
4. Kirkebesøg i den lokale kirke

Lærerkursus
27. august i Møllevang Kirke kl. 14.30-15.30
Se mere side 20

MÅLGRUPPE	5.-6. klasse.
FAG	Kristendomskundskab, historie og dansk.
LEKTIONER	8-10 lektioner (kan tilpasses).
STED	På skolen og i den lokale kirke.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Hele året.

Man kan da ikke gå på vandet!?

Om at læse bibelske tekster med forskellige briller

Schmeichel er en mur!
Puds brillerne!
Jeg er lidt nede i dag!

Verden er fuld af metaforer og verden kan opleves forskelligt alt efter hvilke briller man ser den igennem. Sådan er det også med tekster. Vi ser, læser og forstår altid verden fra det sted, vi selv står. Vi ser en begrænset del, mens noget andet forbliver skjult.
Alt dette erfarer eleverne i dette projekt gennem sjove og øjenåbnende øvelser som *brillefodbold, op og ned/frem og tilbage* og *ordet på kassen*.

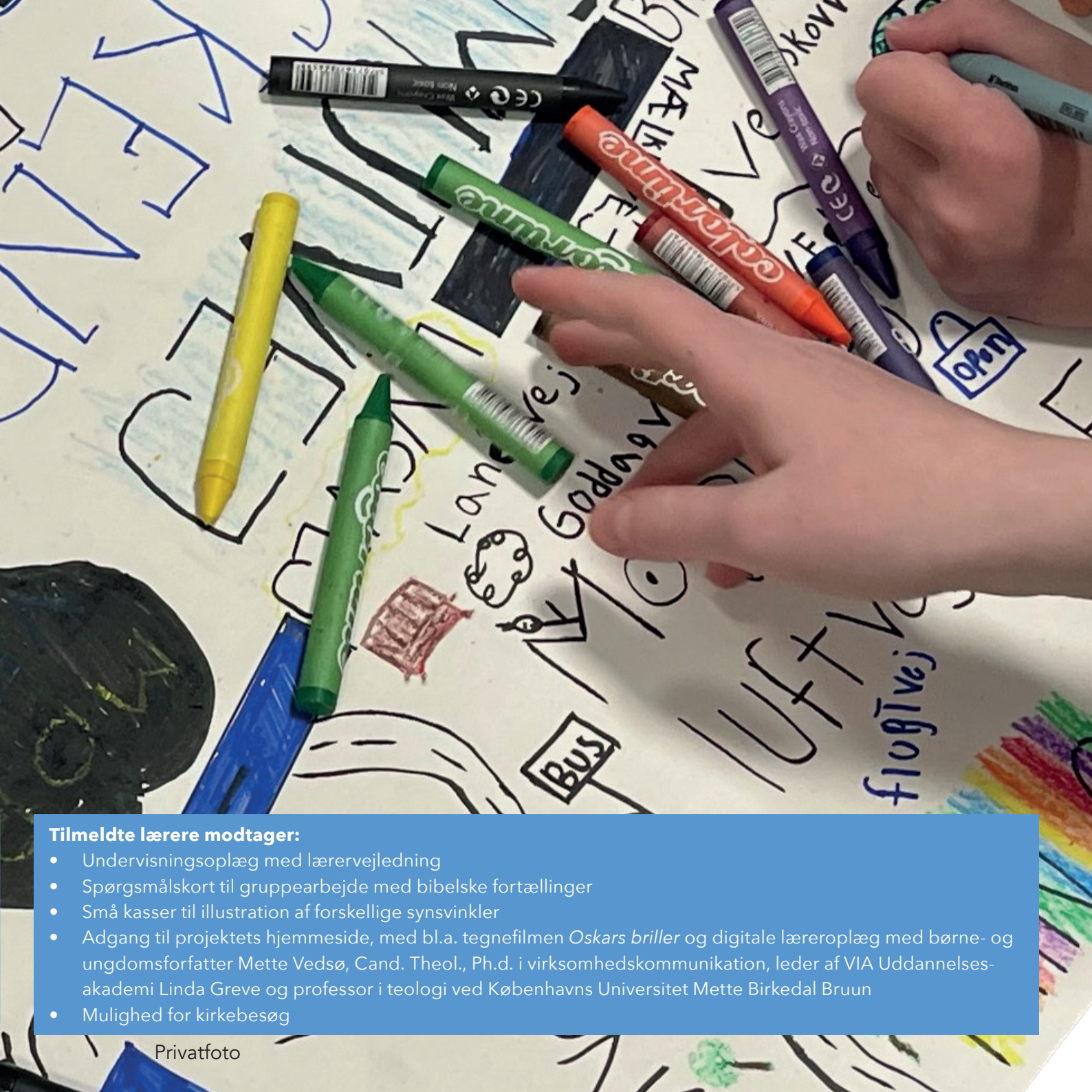
Hvordan man kan læse en bibelsk fortælling om at gå på vandet med forskellige briller og få noget forskelligt ud af teksten, ser eleverne i tegnefilmen *Oskars briller*.

I projektets kirkebesøg går eleverne bogstavelig talt ombord i en metafor, når de bænkes i kirkeskibet og til lyden af mågeskrig og bølgeskvulp oplever, hvordan livets sejlads både byder på stilhed og storm. Gennem gruppearbejde med metaforen *liv, lys* og *vej* erfarer eleverne, at også i kirkerummet kan ord og begreber betyde andet og mere, end det man kan se med det blotte øje.

Projektet afsluttes med en skriveworkshop designet af forfatter Mette Vedsø, der på én gang samler op på og udfolder elevernes læring.

MÅLGRUPPE	5.-6. klasse.
FAG	Kristendomskundskab og dansk.
LEKTIONER	12.
STED	På skolen og i den lokale kirke.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Hele året.

Undervisnings-
materialet
sendes ultimo august
via CFU

Tilmeldte lærere modtager:

- Undervisningsoplæg med lærervejledning
- Spørgsmålskort til gruppearbejde med bibelske fortællinger
- Små kasser til illustration af forskellige synsvinkler
- Adgang til projektets hjemmeside, med bl.a. tegnefilmen *Oskars briller* og digitale læreroplæg med børne- og ungdomsforfatter Mette Vedsø, Cand. Theol., Ph.d. i virksomhedskommunikation, leder af VIA Uddannelses-akademi Linda Greve og professor i teologi ved Københavns Universitet Mette Birkedal Bruun
- Mulighed for kirkebesøg

Privatfoto

Giotto

Påsken basic

I foråret holder alle elever i Danmark påskeferie. En ferie hvor nogle af dagene har navne; Palmesøndag, Skærtorsdag, Langfredag og Påskedag.

I dette projekt får eleverne kendskab til den vigtigste og ældste kristne højtid, nemlig påsken. Projektet hedder Påsken basic, fordi der sættes fokus på basal viden om, hvorfor påske fejres i kristendommen, og hvad der egentlig ligger bag de enkelte helligdage i påsken.

I projektet bidrager film, fortælling og musik på hver sin måde til at formidle denne basisviden om den kristne påske for eleverne.

Der er udarbejdet 5 korte film til projektet, hvor den italienske kunstner Giottos kendte fresker med motiver fra påskeberetningen lidt efter lidt tegnes frem og kommer til syne. Gennem filmene introduceres eleverne for genfortællinger af de fire påskedage.

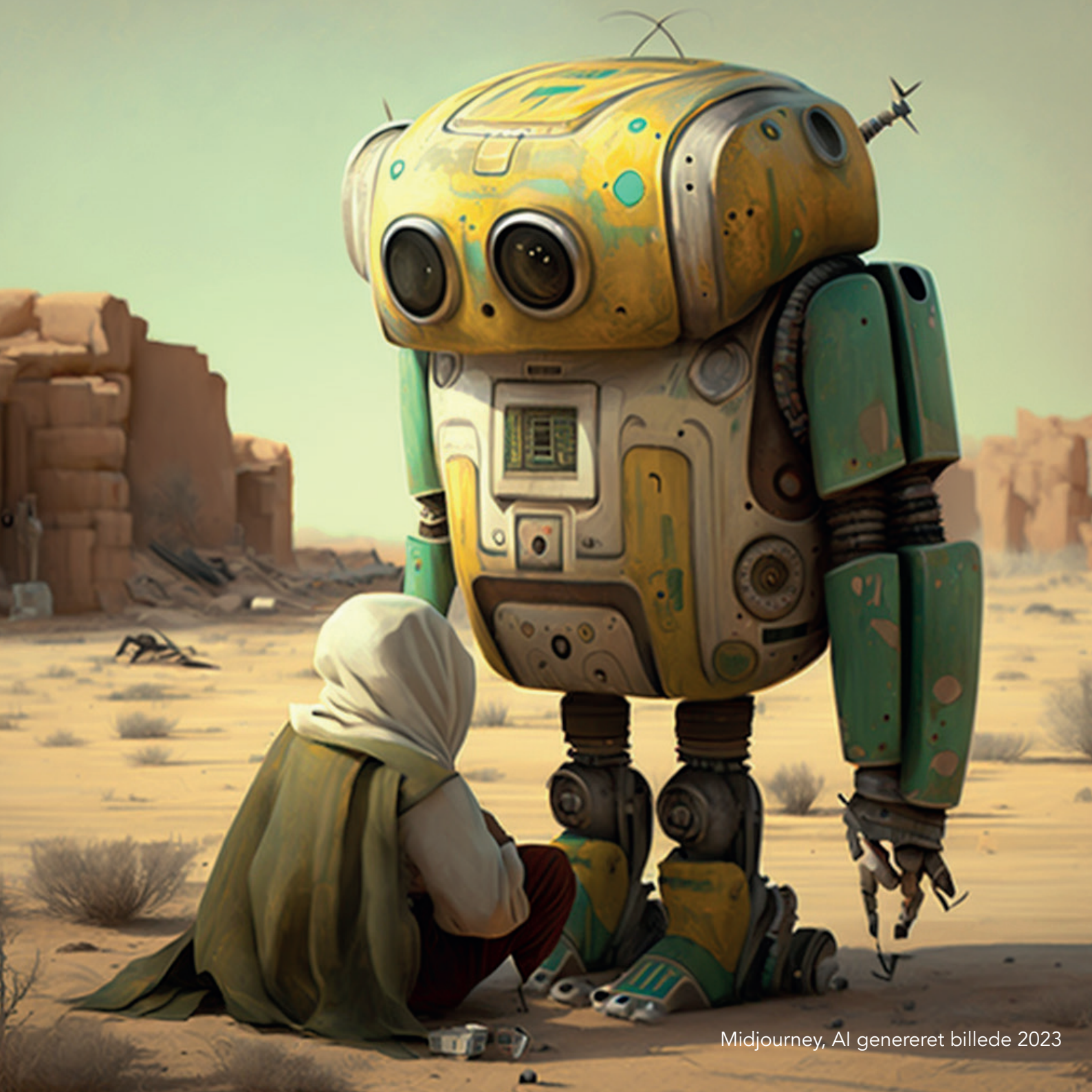
I den samlede påskeberetning sker der nogle ret vilde og uventede ting, som i projektet kaldes *plot twists*. Det kan fx være, at kongen kommer ridende på et arbejdsdyr, at helten korsfæstes og at den døde sejrer og bliver levende. Eleverne skal som en slags detektiver på jagt efter *plot twist* i fortællingerne.

Et gennemgående element i projektet er en stemningsmåler til hver elev. Stemningsmåleren bruges som udgangspunkt for elevsamtaler. Den skal måle stemningen på de enkelte påskedage - både som det er formidlet i filmene og fortællingerne, men også i projektets påskesalmer. Derved skal eleverne få en fornemmelse af, at påskeberetningen er et samlet drama, som udvikler sig fra Palmesøndag til Påskedag.

På projektets hjemmeside ligger indspilninger af projektets fire salmer, som kan synges fælles på klassen eller i musik-undervisningen.

MÅLGRUPPE	4.-5. klasse.
FAG	Kristendomskundskab og musik.
LEKTIONER	6-8 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Marts-april 2025.

Undervisnings-materialet sendes via CFU i begyndelsen af 2025

Midjourney, AI genereret billede 2023

Den etiske kode

- om teknologiforståelse og etik

Projektet kobler teknologiforståelse med kristendomskundskab. Det kræver ingen forudgående viden om teknologiforståelse at undervise i projektet.

I dette projekt om teknologiforståelse og etik skal eleverne arbejde med at koble etik og kodning – helt uden brug af computere.

Eleverne skal først lære om, hvad en robot er, og hvordan den fungerer ud fra kodning. Hvorfor handler en robot, som den gør, og kan en robot overhovedet handle etisk? Eleverne skal selv prøve at lave koder ved hjælp kodeblokke, som kan hentes på projektets hjemmeside.

Dernæst inddrages etikbegrebet, hvor eleverne skal lære om "Den gyldne regel" og lignelsen om den barmhjertige samaritaner. Gennem forskellige cases skal eleverne tage stilling til, hvad de ville gøre, hvis de så et menneske, der havde brug for hjælp.

Teknologiforståelse kobles med kristendomskundskab, når eleverne skal prøve at lave en kode, der beskriver den barmhjertige samaritaners handlinger.

Afslutningsvis skal eleverne programmere "den perfekte robot-gårdvagt", så den kan hjælpe i en række situationer i frikvarteret.

På projektets hjemmeside findes korte videoer, der forklarer de fagbegreber, som eleverne skal arbejde med i projektet.

Undervisningsmaterialet sendes via CFU i august 2024

MÅLGRUPPE:	4.-5. klasse (evt. 6. Klasse).
FAG:	Kristendomskundskab
LEKTIONER:	6 lektioner.
STED:	På skolen.
TILMELDNINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Hele året.

Illustrator: Birgitte Ahlmann 2022

Jesus og juleevangelierne

De fleste kender juleberetningen med stjernen over stalden, Maria, Josef, de hellige tre konger, hyrderne, oksen og æslet. De færreste ved, at der findes to forskellige jule-evangelier, hvor hyrderne hører til i det ene, og de vise mænd i det andet.

I dette projekt skal eleverne arbejde med begge Bibelens udgaver af juleevangeliet. De skal undersøge, hvad der rent faktisk står i juleevangelierne, og hvordan traditionen har tilføjet fortællingen krydderi. For gennem tiden har Bibelens læsere selv udfyldt de tomme huller i fortællingen og digtet videre på indholdet: F. eks. er de oprindelige vise mænd blevet til tre konger - sandsynligvis pga. de tre kostbare gaver til Jesusbarnet. Begge juleevangelier er også i sig selv senere tilføjelser til Bibelen, som ligner fødselsberetninger om andre store mænd i samtiden.

Projektet begynder i et udefra-perspektiv, hvor eleverne systematisk undersøger juleevangelierne hos Matthæus og Lukas. Gennem opgaver og øvelser tilegner eleverne sig viden om forskellene mellem de to jule-evangelier, om Bibelen som kilde samt om kristen tradition og videredigtning. Eleverne kommer dermed til at arbejde med en analytisk og undersøgende tilgang til de to bibelske tekster.

Afslutningsvist møder eleverne et indefra-perspektiv, når de arbejder med et præsteinterview om juleevangelierne i en nutidig og trosmæssig sammenhæng.

MÅLGRUPPE	5.-6. klasse.
FAG	Kristendomskundskab.
LEKTIONER	6.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Uge 49-51 2024.

Projektets materiale udleveres på kurset om den 14. nov kl. 14-16, hvor professor Kasper Bro Larsen holder oplæg om *Juleevangelier og fanfaktion*.
Se side 20

LÆRERKURSER

Re:formation - 27. august kl. 14.30-15.30

Kurset giver indblik i og et overblik over de fem faser i undervisningsforløbet, som alle behandler forskellige vinkler på reformationen. Der holdes et kort oplæg om, hvordan reformationen foregik, og hvilken betydning reformationen har haft for kirke, kultur og samfund i Danmark. På kurset gives der bud på, hvordan klassen kan forberede sig på kirkebesøget. Kurset afholdes i Møllevang Kirkes sognegård, Møllevangs Allé 49, 8210 Aarhus.

Indtryk, aftryk og udtryk - 4. september kl. 14.00-16.00

Lærerkursus om brug af blåtryk i undervisningsforløbet. Lærerkurset afholdes i samarbejde med Aarhus Billed- og Medieskole, som står for den kreative del af kurset. Kurset finder sted på Aarhus Billed- og Medieskole, Valdemarsgade 1E, 1F, 8000 Aarhus.

Verdensvendt billedlitteratur - 26. september kl. 14.00-16.00

Oplæg ved Ayoe Quist Henkel, Ph.d og Lektor i dansk med særligt fokus på børnelitteratur og litteraturdidaktik. I oplægget vil Ayoe komme med konkrete forslag og litteraturdidaktiske greb til, hvordan man kan undervise i billedlitteratur på en sansende og skabende måde. Kurset er åben for alle lærere og henvender sig i særlig grad til lærere, der er tilmeldt *Trylleblik, Helmut på flugt* og *Når du har sagt A...*

Flugt - 3. oktober kl. 15.00-17.00 (årsmøde kl. 17.00-19.00)

Tag med John V. Jensen, museumsinspektør ved Vardemuseerne, ind bag pigtråden og mød ulykke, lidelse og små glimt af håb. Se mere side 2-3.

Juleevangelierne og fanfiktion - 14. november kl. 14.30-16.00

Oplæg ved Kasper Bro Larsen, professor i nytestementlig teologi på Aarhus Universitet. Han vil fortælle om juleevangelierne i Det Nye Testamente, i apokryfernes fanfiktion, og om julekrybbens tilblivelse. Han skriver: *Julens fortælling er et årtusindgammelt wiki-dokument med mange forfattere. Hver ny generation logger sig på og skriver videre på den uendelige historie.*Kurset er åben for alle lærere og henvender sig i særlig grad til lærere, der er tilmeldt *Kamel, kanel og andre krydderier, Jesus og juleevangelierne* og *Juleevangelier og julesalmer.*

Husk tilmelding på hjemmesiden

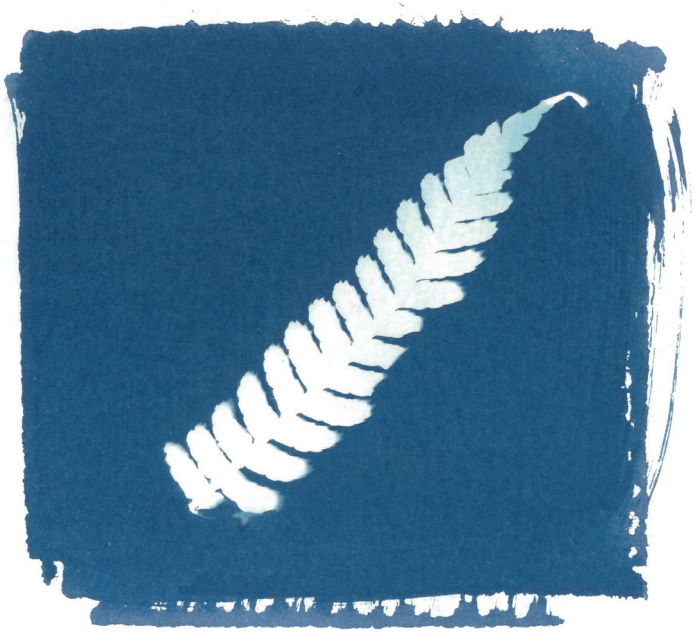
Udskoling

Forslag til årsplan
til 7., 8. og 9. klasse
findes på vores hjemmeside.

3. oktober holder vi en inspirationseftermiddag med oplæg v. John V. Jensen, museumsinspektør på Vardemuseerne
Se side 2-3

Privatfotos 2024

Indtryk, aftryk og udtryk

- forbindelser mellem menneske og natur

Hvilken betydning har ens natursyn for, hvordan man navigerer i naturen, og hvad sker der egentlig, hvis man tager ud i naturen og oplever den? Ikke for at måle, veje og beherske den, men for at sanse og mærke den. Det og meget mere skal eleverne undersøge i dette forløb, hvor løftede pegefingre og klimaskam ikke får plads.

Som det allerførste skal eleverne enkeltvis på en guidet lydvandring i naturen. Lydvandringen er indtalt af skuespiller ved Aarhus Teater, Emil Prenter. Målet med lydvandringen er at skabe en opmærksomhed på naturen. Det gøres ved, at eleverne skal finde *deres eget sted*, mens de oplever og mærker naturen med deres sanser.

Elevernes oplevelser fra lydvandringen indgår flere gange i forløbet. Det gør de, når de skal arbejde med forskellige natursyn, myter i religioner og håb på tværs af generationer og tidsaldre. Elevernes egne steder og sansninger på lydvandringen spiller altså en central rolle i hele projektet – ikke mindst, fordi forløbet tager sit afsæt i stedsbaseret læring.

Eleverne skal se nyproducerede fagfilm om natursyn med teolog og bioetiker, Mickey Gjerris. Filmene lægger op til tekstarbejde, der belyser sammenhængen mellem religiøse myter og forskellige natursyn. De skal desuden arbejde med nedslag fra bogen *Mælkebøtteblod* af Merete Pryds Helle, hvor de præsenteres for tanker om håb.

Projektet afrundes med et refleksions-kortspil og muligheden for at prøve den fotografiske teknik, blåtryk, som er en nem og smuk måde at samle naturen og elevernes indtryk fra forløbet i et kreativt produkt.

MÅLGRUPPE	7.-9.klasse.
FAG	Kristendomskundskab (dansk kan inddrages).
LEKTIONER	6 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PROJEKTPERIODE	Uge 36-41.

Projektet indeholder:
Undervisningsvejledning.
Lydvandring.
Et eksemplar *Mælkebøtteblod* af Merete Pryds Helle til tilmeldte skoler.

Inspiration til prøveoplæg er inkluderet i projektet.

Lærerkursus afholdes i samarbejde med Aarhus Billed- og Medieskole den 4. sept. kl 14.00-16.00

Illustration © Pavel Čech / Vild Maskine 2022.

Når du har sagt A....

- et projekt om mure og flugt

Overvågning, frygt og manipulation er hverdag i den fiktive diktaturstat A. I staten er A det eneste tilladte bogstav. Aviserne skriver kun A, alle varer betales med A, og i skolen lærer eleverne kun om A, men en dag finder fabriksarbejder nr. 21868 et B. Efter flere overvejelser forsøger fabriksarbejderen at fortælle andre om B'et, men han får straks det allestedsnærværende, overvågende og hemmelige politi på nakken.

Med udgangspunkt i den ordløse grafiske roman *A* af den tjekkiske tegner Pavel Čech, sættes fokus på temaerne FLUGT og MURE, som til alle tider og stadigvæk er vilkår for mange mennesker.

Projektet indledes med en introduktion til ordløse bøger. Forløbet lægger op til at læse bogen langsomt med opmærksomhed på bogens opbygning, farver og handling.

Efter gennemlæsning og analyse er der mulighed for at vælge at arbejde med det ene eller begge temaer. I arbejdet med temaerne kommer eleverne omkring en aktuel vinkel, et historisk perspektiv, en bibelsk tekst og afslutningsvis skal de lave et produkt, hvor de opsamler deres refleksioner om forløbet.

Projektets materialer:
- et eksemplar af den grafiske roman *A* til alle tilmeldte skoler
- materialekasse (til låns)
- undervisningsvejledning
- hjemmeside med elevopgaver

Lærerkursus
den 26. september
kl. 14.00-16.00
i Skt. Lukas kirke,
Skt. Lucas Kirkeplads 1
med oplæg v.
Ayoe Quist Henkel,
Lektor, Ph.d.
Se side 34

MÅLGRUPPE	7.-9.klasse.
FAG	Kristendomskundskab og dansk.
LEKTIONER	6-8 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PERIODE	Oktober 2024-juni 2025. Materialekassen bookes hos SKS. Den grafiske roman kan lånes på CFU og ereolen.

Er du rigtig klog?

Robotteknologi og kunstig intelligens udvikler sig lynhurtigt! Teknologierne er dybt fascinerende og giver mennesket en række nye muligheder. Samtidig rejser de også en række etiske og livsfilosofiske spørgsmål:

- Hvordan ændrer menneskelivet sig, når teknologien overtager flere og flere menneskelige opgaver?
- Bliver robotter og kunstig intelligens snart så avancerede, at grænserne mellem menneske og maskine udviskes?
- Hvad er det særligt menneskelige? Vores hjerne? Vores sjæl eller bevidsthed? Vores evne til at føle og elske?
- Er der opgaver som vi ikke skal overlade til kunstig intelligens at løse?

Disse og en række andre spørgsmål undersøges i *Er du rigtig klog!?*

Eleverne præsenteres for eksempler på, hvor langt udviklingen af kunstig intelligens reelt er i dag. Undervejs skal eleverne udforske potentialet i kunstplatformen Dall-E og chatte med den sprogkyndige kunstige intelligens GPT-3. Gennem arbejdet med en række konkrete cases skal eleverne undersøge fordele og ulemper ved kunstig intelligens, og hvad kunstig intelligens gør ved vores selvopfattelser og opfattelse af andre. Dermed er projektet solidt forankret i den etiske og livsfilosofiske del af kristendomskundskabsfaget, og bibelske fortællinger inddrages undervejs.

For at sikre en høj teknologisk og filosofisk faglighed er projektet udviklet med støtte og inspiration fra Research Unit for Robophilosophy and Integrative Social Robotics ved Aarhus Universitet.

MÅLGRUPPE	8.-10. klasse.
FAG	Kristendomskundskab-
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PERIODE	hele året.

Inspiration til prøveoplæg er inkluderet i projektet.

Undervisningsmaterialet sendes via CFU i august 2024.

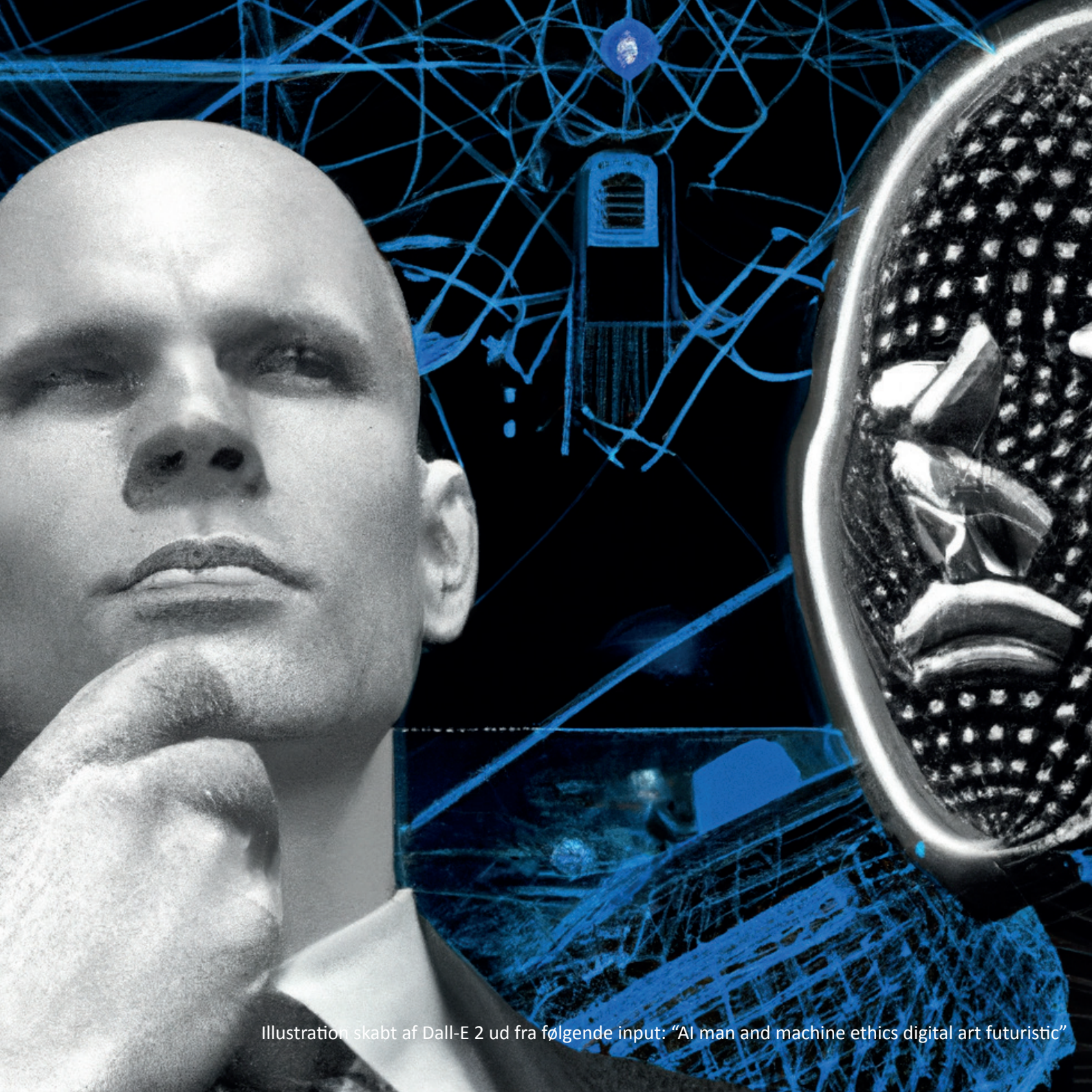

Illustration skabt af Dall-E 2 ud fra følgende input: "AI man and machine ethics digital art futuristic"

Projektets materialer:
Undervisningsvejledning
Hjemmeside
Den Guddommelige Komedie som graphic novel tegnet af Nils Roland, skrevet af Jesper Wung-Sung
Kirkebesøg

Collage med illustration af Gustave Doré, *Dante og Virgil i helvede, 1861*

Luk dog døren for helvede !

- enden på komedien med Dante og Jesper Wung-Sung

Svovlsøer, syndere og Satan. Horn, hove og hugtænder. Helvede beskrives som et frygteligt sted, hvis pinsler og plager med stor detaljerigdom er gengivet i billedkunsten, i folketroen og i populærkulturen. De fleste af disse forestillinger stammer ikke fra Bibelen, men fra værket *Den Guddommelige Komedie* skrevet af Dante Alighieri i begyndelsen af 1300-tallet. Men hvordan endte det med at være sådan? Og hvorfor er det stadig 700 år senere Dantes version af helvede, der er den dominerende i den folkelige forståelse?

Dante, Jesper Wung-Sung og i dag

Eleverne skal i dette projekt arbejde med *Den Guddommelige Komedie* som graphic novel tegnet af Nils Roland, samt den nyskrevne novelle *Enden på komedien* af Jesper Wung-Sung. Med afsæt i teksterne skal de linde på døren til helvede og undersøge:

- Hvad begreberne lykke og lidelse indeholder, og hvordan de kommer til udtryk i teksterne.
- Hvordan *Den Guddommelige Komedie* benytter sig af intertekstualitet, deler fællesstof og opbygning med andre religioner og kulturer end den kristne.
- Hvordan *Den Guddommelige Komedie* har påvirket og stadig påvirker populærkulturelle og folkelige helvedesforestillinger.
- Hvilke forestillinger der er om helvede i folkekirken i dag.

Kirkebesøg og produkt

Eleverne skal på et kirkebesøg undersøge, hvilke forestillinger, der er om helvede i folkekirken i dag. På baggrund af dette besøg og arbejdet med teksterne skal eleverne afslutningsvis fremstille en collage, der kombinerer Dantes udlægning af helvede med folkekirkens og populærkulturens. Collagen er på samme tid en evaluering og et muligt produkt i forbindelse med afgangsprøven.

Projektet kan oplagt køres tværfagligt mellem fagene dansk og kristendomskundskab.

MÅLGRUPPE	7.-9. klasse.
FAG	Kristendomskundskab og dansk.
LEKTIONER	8-10 lektioner.
STED	På skolen + et kirkebesøg i den lokale kirke.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PERIODE	Januar-juni 2025.

Projektets materialer bringes ud via CFU i januar

Illustrator: Birgitte Ahlmann 2022

Juleevangelier og julesalmer

De fleste kender juleberetningen med stjernen over stalden, Maria, Josef, Jesusbarnet, de hellige tre konger, hyrderne, oksen og æslet. De færreste ved, at der findes to forskellige juleevangelier, hvor hyrderne hører til i det ene, og de vise mænd i det andet.

I projektet skal eleverne arbejde med begge Bibelens udgaver af juleevangeliet. Eleverne skal læse korte tekster om evangelisterne Lukas og Matthæus. De skal undersøge, hvad der rent faktisk står i juleevangelierne, og hvordan traditionen har tilføjet fortællingen krydderi. For gennem tiden har Bibelens læsere selv udfyldt de tomme huller i fortællingen og digtet videre på indholdet: F.eks er de oprindelige vise mænd blevet til tre konger – sandsynligvis pga. af de tre kostbare gaver til Jesusbarnet. Begge juleevangelier er også i sig selv senere tilføjelser til Bibelen, som ligner fødselsberetninger om andre store mænd i samtiden.

Systematisk skal eleverne undersøge juleevangelierne hos Matthæus og Lukas. Eleverne kommer dermed til at arbejde med en analytisk og undersøgende tilgang til de to bibelske tekster. Endvidere skal eleverne arbejde med udvalgte julesalmer, som er inspireret af juleevangelierne og traditionen om Jesus' fødsel.

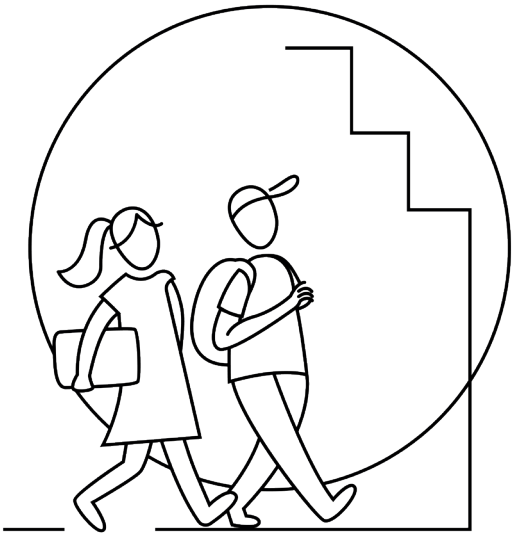
Læreren modtager en lærervejledning, elevark og billedkort til elevernes analystiske arbejde med evangelierne.

Projektets materiale udleveres på kurset om den 14. nov kl. 14-16, hvor professor Kasper Bro Larsen holder oplæg om *Juleevangelier og fanfaktion*. Se side 34

MÅLGRUPPE	7.-9.klasse.
FAG	Kristendomskundskab.
LEKTIONER	2 - 4 lektioner.
STED	På skolen.
TILMELDINGSFRIST	12. august på skole-kirke-aarhus.dk. Tilsagn/afslag gives i uge 33.
PERIODE	November- december.

Mine tilmeldinger:

Klasse	Projekt	Uge	Dato for tilmelding

Skole-Kirke-Samarbejdet
i Aarhus Kommune

Kannikegade 12,2
8000 Aarhus C
tlf. 24 46 48 82 - 31 95 11 70

SKSAAR@KM.DK

Tilmelding til projekterne
åbner medio juni og kan ske på
www.skole-kirke-aarhus.dk